

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 4C/26/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8413210779
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Borovská
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2019:8413210779.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudkyňou JUDr. Erikou Borovskou v právnej veci žalobcov: 1. N. D., Q.. O., H.. X.X.XXXX, S. XXX/X, F., 2. R. D., H.. X.X.XXXX, R. C. S. XXX/X, F., obaja zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. JCLic. Tomáš Majerčák, PhD., advokát, Južná trieda 28, Košice, proti žalovanému: Z. O., H.. XX.X.XXXX, C. S. XXX/X, F., zastúpený: Mgr. Maroš Ježík advokát, Murgašova 86/1, 058 01 Poprad, o zaplatenie 25.658 eur, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade 25 658 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade náhradu trov konania v plnom rozsahu, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdneho úradníka o jej výške.
- III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť znalcovi Ing. Jánovi Trebuňovi, Spišské Hanušovce 1 znalečné v plnom rozsahu, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdneho úradníka o jeho výške.

odôvodnenie:

1. Žalobou podanou na súd dňa 24.10.2013 v jej úprave písomným podaním zo dňa 19.6.2014 doručeným súdu dňa 20.6.2014 sa žalobcovia domáhali na žalovanom zaplatenia im spoločne a nerozdielne náhrady škody, ktorá im vznikla pri požiari na ich hospodárstve, pri ktorom uhynuli hospodárske zvieratá a zhoreli alebo sa znehodnotili hospodárske stavby a ďalšie veci, a to v sume 25.658 eur.

2. Zástupca žalobcov žalobu dôvodil tvrdeniami, že dňa 18.8.2009 v čase medzi 00.05 hod a 01.00 hod žalovaný pod vplyvom alkoholu hodil nedofajčenú cigaretu cez škáru do stodoly žalobcov, kde vznikol požiar. V súvislosti s týmto skutkom žalovaný bol trestným rozkazom vydaným Okresným súdom Kežmarok dňa 21.8.2013 sp.zn. 7T 150/2013 uznaný vinným a odsúdený za prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1. ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť. Žalobcovia si nárok na náhradu škody v súvislosti s týmto skutkom uplatnili v trestnom konaní. S nárokom na náhradu škody boli trestným rozkazom odkázaní na občianskoprávne konanie.

3. Pri požiari v ohni zhoreli hospodárske zvieratá žalobcov, a to jedna 5 - ročná krava, jedna 1 a pol ročná jalovica, dva 4- týždňové býčky, šesť prasiat a štyri kone. V ohni zhorelo tiež krmivo, a to 27 ton sena, 0,9 ton ovsu a 2 tony jačmeňa. Podľa odborných vyjadrení nachádzajúcich sa v trestnom spise zhorením hospodárskych zvierat a krmiva žalobcom vznikla škoda vo výške 11.323 eur. Škoda v skutočnosti je podľa žalobcov však oveľa vyššia, nakoľko len kone kupovali za omnoho vyššiu cenu, než je stanovená v týchto odborných vyjadreniach. Pri požiari boli zničené hospodárske stavby žalobcov a poškodené okná na ich rodinnom dome. Zhorelo alebo sa znehodnotilo päť plastových okien, 126 m² drevených dosiek,

45 m² kvádrov, 140 m² vlnitého eternitu, a 115 m² plechu. Podľa odborných vyjadrení nachádzajúcich sa v trestnom spise škoda spôsobená na stavbách žalobcov predstavuje 13.935 eur. Zhoreli tiež 2 sečkárne v hodnote 400 eur, drevené korytá, prevracačka na seno, rôzne hospodárske stroje a náradie, elektroinštalácia, osvetlenie maštale, omietka a iné. Škodou je aj práca, ktorá musela byť vynaložená na výstavbu zhorených hospodárskych stavieb, a to stodoly, drevárne a maštale. Celková škoda podľa odhadu žalobcov tak predstavuje 33.194 eur. Pri podávaní žaloby žalobcovia vychádzali z minimálnej výšky škody 25.658 eur tak, ako bola kvalifikovaná v trestnom rozhodnutí.

4. Zástupca žalovaného žiadal žalobu zamietnuť. Nenamietal zodpovednosť žalovaného za škodu, ktorá vznikla žalobcom v dôsledku žalovaným zavineného požiaru, a ktorá bola právoplatne vyriešená v trestnom konaní. Namietal, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať výšku uplatnenej škody. Poukazoval na rozpor v odborných vyjadreniach, o ktoré žalobcovia opierali výšku uplatnenej náhrady škody, týkajúcich sa ceny uhynutých hospodárskych zvierat s tým, že u kravy rozdiel v cene predstavuje až 50 %, a cena koní môže byť tiež odlišná. Spochybnil písomný znalecký posudok vypracovaný na návrh žalobcov v konaní za účelom zistenia výšky škody, ktorá vznikla zhorením hospodárskych stavieb žalobcov, a to maštale, stodoly a drevárne, súdom ustanoveným znalcom Ing. Jánom Trebuňom pod č. 53/2017 dňa 8.4.2017. Podľa záverov znalca žiadne konštrukčné prvky zhorených hospodárskych stavieb sa nezachovali a preto stavby museli byť postavené úplne nanovo. Tvrdil, že tento stav, z ktorého znalec v znaleckom posudku vychádzal, je v rozpore so stavom zachyteným v odbornom posudku vypracovanom Okresným riaditeľstvom Hasičského a záchranného zboru v Kežmarku dňa 17.9.2009, predloženom žalobcami v spore. Podľa tohto odborného posudku došlo k obhoreniu a zhoreniu len drevených konštrukcií stavieb, a nejaké konštrukčné prvky sa zachovali. Žalobcovia nepreukázali žiadne náklady na likvidáciu murovaného odpadu zo stavieb. Žalobcovia tiež nepreukázali, že by hospodárske stavby boli nanovo postavené v takom rozsahu, ako boli pôvodné stavby. Poukazoval tu na skutočnosť, že znalec nemal k dispozícii žiadnu projektovú dokumentáciu hospodárskych stavieb a vychádzal iba z čestného prehlásenia žalobcov učineneho pri obhliadke stavieb. Namietal, že znalec v znaleckom posudku neurčil všeobecnú hodnotu stavieb ako súčin technickej hodnoty stavieb a koeficientu polohovej diferenciácie, ale bez bližšieho zdôvodnenia vychádzal iba z technickej hodnoty stavieb. Navyše, podľa informácií príbuzných žalovaného obyvateľa obce a urbár poskytli žalobcom po požari materiálnu a finančnú výpomoc, za ktorú hospodárske stavby nanovo postavili. Za tohto stavu nemožno hovoriť o škode, pretože škoda, ktorá žalobcom vznikla, bola sanovaná uvedením do pôvodného stavu, a žalobcovia na uvedenie do pôvodného stavu nevynaložili žiadne finančné prostriedky.

5. Strany sa v priebehu konania opakovane pokúšali uzavrieť v otázke výšky náhrady škody dohodu. Za tým účelom zhodne požiadali aj o prerušenie konania. Uznesením zo dňa 24.7.2018 č.k. 4C 26/2014-172 súd konanie prerušil počnúc dňom právoplatnosti tohto uznesenia, tzn. 30.7.2018. Uznesením zo dňa 17.10.2018 č.k. 4C 26/2014-186 súd na návrh žalobcov rozhodol o pokračovaní v konaní. Aj následne sa strany ešte pokúsili vyriešiť spor v otázke výšky náhrady škody dohodou, avšak v konečnom dôsledku bezvýsledne. Súd spor nakoniec rozhodol na pojednávaní konanom dňa 10.12.2019 za prítomnosti oboch sporových strán, na ktorom vyhlásil rozsudok, ktorým žalobe žalobcov v celom rozsahu vyhovel. K výsledkom vykonaného dokazovania a k právnym dôvodom svojho rozhodnutia súd udáva:

6. Žalobcovia sa žalobou domáhali na žalovanom náhrady škody výške 25.658 eur na základe tvrdení, že táto škoda im vznikla pri požari ich stodoly, ktorá sa nachádzala za ich domovými nehnuteľnosťami v F., ktorý spôsobil svojim konaním žalovaný, a v dôsledku ktorého došlo k úhynu ich hospodárskych zvierat a zhoreniu alebo znehodnoteniu ich hospodárskych stavieb a mnohých ďalších ich vecí.

7. Z obsahu spisu tunajšieho súdu sp.zn. 7T 150/2013 vyplýva, že trestným rozkazom zo dňa 21.8.2013 č.k. 7T 150/ 2013 - 244 žalovaný bol uznaný vinným za to, že "dňa 18.8.2009 v čase medzi 00.05 hod. a 01.00 hod. v F., X. E., pod vplyvom požitého alkoholu potom, ako si na križovatke ulíc K. B. S. zapálil cigaretu, pred dofajčením z cigarety trikrát silno potiahol a vhodil cigaretu cez škáru stodoly na ulici S. Č.. XXX/X a keď spozoroval, že sa v stodole zapálilo uskladnené seno, odišiel domov, načo došlo k zhoreniu stodoly majiteľov R. D. a N. D., v ktorej mali uskladnené seno, zhoreli 2 sečkárne, uhynuli 4 kone, 1 krava, 1 jalovica, 2 býčky a 6 prasiat, čím takto spôsobil pre R. D. a N. D. škodu v sume najmenej 25.658 eur", teda pokračujúcim konaním poškodil a zničil cudziu vec a spôsobil tak škodu väčšiu, čím spáchal prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Trestný rozkaz

nadobudol právoplatnosť dňa 19.10.2013. S poukazom na ust. § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd týmto trestným rozkazom žalobcov odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

8. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

9. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

10. Podľa § 442 ods. 3 Občianskeho zákonníka škoda sa uhrádza v peniazoch; ak však poškodený požiada a ak je to možné a účelné, uhrádza sa škoda uvedením do predošlého stavu.

11. Podľa § 443 Občianskeho zákonníka pri určení výšky škody na veci sa vychádza z ceny v čase poškodenia.

12. Podľa § 193 Civilného sporového poriadku súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

13. Cit. ust. § 420 Občianskeho zákonníka upravuje všeobecnú zodpovednosť škodcu za škodu, ktorú je možné charakterizovať ako subjektívnu zodpovednosť s predpokladaným zavinením škodcu. To znamená, že dôkazné bremeno spočíva v povinnosti preukázať, že škodu spôsobil škodca (žalovaný), existencia škody a jej výška zaťažuje poškodeného (žalobcov). O všeobecnú zodpovednosť za škodu podľa Občianskeho zákonníka pritom ide len vtedy, ak sú kumulatívne naplnené štyri predpoklady: vznik škody, protiprávnosť konania, zavinenie škodcu (ktoré je podľa zákona predpokladané) a príčinná súvislosť medzi škodou a protiprávnym konaním škodcu.

14. Podľa cit. ust. § 193 Civilného sporového poriadku právoplatným rozhodnutím v trestnom konaní je pre následné civilné konanie o náhradu škody vždy záväzne rozhodnuté, aký skutok sa stal a kto ho spáchal. Skutková a právna časť výroku trestného rozhodnutia rieši predovšetkým naplnenie skutkovej podstaty trestného činu alebo prečinu konkrétnym konaním páchatel'a. Rozsah viazanosti tejto skutkovej a právnej časti výroku trestného rozhodnutia pre civilné súdne konanie je daný potom tým, do akej miery sú znaky skutkovej a právnej podstaty trestného činu alebo prečinu súčasne aj okolnosťami významnými pre rozhodnutie o uplatnenom nároku na náhradu škody. Skutková a právna podstata výroku trestného rozhodnutia môže riešiť aj to, či skutkom bola spôsobená škoda a príčinnú súvislosť medzi skutkom páchatel'a a škodou. Nerieši však spravidla konkrétny rozsah a výšku spôsobenej škody, a to ani vtedy, ak výška škody je v právoplatnom odsudzujúcom trestnom rozhodnutí presne vyčíslená ako kvalifikačný moment trestného činu (malá škoda, väčšia škoda, značná škoda a pod). Súd v civilnom konaní touto časťou výroku trestného rozhodnutia spravidla nie sú viazané.

15. V prejednávanej veci skutkovou a právnu časťou výroku trestného rozkazu bolo právoplatne rozhodnuté, že žalovaný dňa 18.8.2009 vhodil nedofajčenú cigaretu cez škáru stodoly na ulici S. Č.. XXX/X, F., ktorá je adresou bydliska žalobcov, načo došlo k zhoreniu stodoly žalobcov ako jej majiteľov, v ktorej mali uskladnené seno, pričom zhoreli 2 sečárne, uhynuli 4 kone, 1 krava, 1 jalovica, 2 býčky a 6 prasiat, čím žalovaný žalobcom takto spôsobil škodu v sume najmenej 25.658 eur. Žalovaný teda pokračujúcim konaním poškodil a zničil cudziu vec a spôsobil tak škodu väčšiu, čím spáchal prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1. ods. 2 písm. a) Trestného zákona.

16. Súd preto vychádzal zo záveru, že trestným rozhodnutím v danom prípade bolo záväzne rozhodnuté, že žalovaný spôsobil požiar stodoly patriacej žalobcom, a že pri tomto požiari došlo k škode na majetku žalobcov, a to predovšetkým k zhoreniu stodoly žalobcov a krmiva v nej a k úhynu ich hospodárskych zvierat. Vychádzajúc z právnej časti výroku právoplatného trestného rozhodnutia, podľa ktorého konanie žalovaného napĺňa znaky prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, súd z pohľadu splnenia zákonných podmienok vzniku subjektívnej zodpovednosti

žalovaného za škodu považoval za záväzne rozhodnuté, že žalovaný sa dopustil protiprávneho konania tak, ako je to popísané v skutkovej vete trestného rozkazu (prečinu), že došlo k poškodeniu a zničeniu vecí žalobcov (stodoly, hospodárskych zvierat a krmiva), tzn. k vzniku škody na veciach žalobcov, a že toto protiprávne konanie žalovaného je v príčinnej súvislosti so vznikom tejto škody. Pokiaľ však ide o rozsah a výšku poškodenia a zničených vecí (vrátane úhynu zvierat) žalobcov pri požiari, súd výšku škody uvedenú v skutkovej časti trestného rozkazu „najmenej 25.658 eur“ považoval predovšetkým za moment rozhodný pre trestnoprávnu kvalifikáciu skutku a následnú aplikáciu jednotlivých odsekov ust. § 245 Trestného zákona. Bolo preto na žalobcov, pokiaľ sa žalobou domáhali na žalovanom náhrady škody vo výške 25.658 eur, aby rozsah poškodenia a zničených vecí a výšku požadovanej náhrady škody preukázali.

17. Súd tu len dodáva, že skutočnosť, že v obci F. bol na majetku žalobcov dňa 18.8.2009 požiar, bola všeobecne známa, a to nielen v obci F.. Podľa ústrižkov novín predložených svedkom A. Z. na pojednávaní dňa 10.12.2019 nachádzajúcich sa v spise o požiari v tom čase písali viaceré denníky (Korzár, Plus jeden deň, a ďalšie), ktoré zverejnili aj fotografické zábery z miesta požiaru zachycujúce situáciu v čase samotného požiaru, ako aj po ňom.

18. Žalobcom teda nesporne v dôsledku protiprávneho konania žalovaného, ktorý založil požiar v ich stodole, vznikla škoda na veciach, tzn. skutočná škoda. Pod pojmom skutočná škoda podľa cit. § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa rozumie ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, a ktorá je objektívne vyjadriteľná peniazmi. Skutočnou škodu na veciach treba rozumieť takú ujmu, ktorá znamená zmenšenie majetkového stavu oproti stavu pred škodovou udalosťou. Ak sa teda skutočná škoda na veci vyjadruje porovnaním majetkového stavu poškodeného pred a po poškodení veci, potom aj rozsah náhrady v peniazoch musí zohľadňovať výšku prostriedkov potrebnú na obnovenie pôvodného majetkového stavu. Preto pri skutočnej škode na veciach je podľa citovaného ust. § 443 Občianskeho zákonníka potrebné vychádzať z ceny vecí v čase ich poškodenia, tzn. tzv. obvyklej ceny vecí (či už hnutelnej alebo nehnuteľnej) v čase jej poškodenia. Nie z ceny veci ako takej alebo ceny, za ktorú poškodený vec nadobudol. Ak dôjde k zničeniu veci, pod cenou veci pre účely odškodnenia je treba rozumieť peňažný ekvivalent, za ktorý je možné v čase poškodenia obstaráť v danom mieste obdobnú vec, teda vec rovnakého druhu a kvality, s prihliadnutím na prípadné opotrebenie zničenej veci.

19. Žalobcovia tvrdili, že pri požiari založenom v ich v stodole došlo následkom požiaru a jeho hasenia k zničeniu nie len ich stodoly, krmiva a úhynu hospodárskych zvierat tak, ako je to uvedené v skutkovej časti trestného rozhodnutia, ale tiež k zničeniu ďalších hospodárskych stavieb prepojených so stodolou, a to maštale a drevárskej dielne. Tvrdili, že hospodárske stavby postavili v rokoch 1978 a 1982 s tým, že žiadnu projektovú dokumentáciu a ani iné doklady k týmto hospodárskym stavbám nemajú. Uviedli, že na mieste týchto pôvodných hospodárskych stavieb, ktoré boli požiarom zničené, postavili nové stavby tak, ako dnes stoja. V písomnom čestnom prehlásení, ktoré je prílohou písomného znaleckého posudku vypracovaného súdom na návrh žalobcov ustanoveným znalcom Ing. Jánom Trebuňom, Spišské Hanušovce 1, pod č. 53/2017 dňa 8.4.2017, podrobne opísali stavebnotechnický stav a vek všetkých týchto troch pôvodných hospodárskych stavieb (stodoly, maštale a drevárskej dielne) a na tomto popise v priebehu sporu na pojednávaní trvali.

20. Súd na návrh žalobcov nariadil vo veci znalecké dokazovanie a jeho výkonom poveril znalca z odboru Stavebníctvo, odvetvia Pozemné stavby, Odhad hodnoty nehnuteľnosti, Ing. Jána Trebuňu, Spišské Hanušovce č.1. Znalec v svojom písomnom znaleckom posudku vypracovanom pod č. 53/2017 dňa 8.4.2017, a následne v písomnom vyjadrení zo dňa 15.12.2017 a ústnom vysvetlení podanom na pojednávaní dňa 19.11.2019 skonštatoval, že považuje za nespochybniteľné, že hospodárske stavby (maštal, stodola a dreváreň) tak, ako ich popisuje v svojom znaleckom posudku, stáli v čase požiaru za rodinným domom žalobcov, že tieto stavby boli požiarom zničené, a že na mieste týchto pôvodných stavieb dnes stoja úplne nové stavby s novovybudovanými stavebnými konštrukciami.

21. Znalec v písomnom znaleckom posudku uvádza, že pôvodné hospodárske stavby žalobcov (maštal, stodola a dreváreň) síce neboli zapísané na LV č. XXX k.ú F., na ktorom sú vedené domové nehnuteľnosti žalobcov, a to rodinný dom stojaci na parcele registra „L.“ č. XXX. Stavby však boli zakreslené do pozemkovej mapy (v neúplnom profile), kópia ktorej tvorí prílohu písomného znaleckého posudku, pričom stáli na parcele č. XXX za rodinným domom žalobcov z pohľadu miestnej komunikácie v obci. Uvádza, že pre účely vypracovania písomného znaleckého posudku nemal k dispozícii žiadnu projektovú

dokumentáciu k pôvodným stavbám, aj to aj napriek snahe zadovážiť ju z Obecného úradu F.. Stavby boli zrejme postavené bez príslušných stavebných povolení. Považuje za bežné, že na dedinách sa takéto hospodárske stavby stavali bez stavebných povolení. Udáva, že z tohto dôvodu pri vypracovávaní písomného znaleckého posudku vychádzal predovšetkým zo stavebnotechnického popisu pôvodných stavieb žalobcami uvedeného v čestnom prehlásení a žalobcami udávaného veku stavieb, a pri zastavaných a obostavaných plochách stavieb zo zamerania súčasných novovybudovaných stavieb tak, ako stoja na mieste pôvodných stavieb. Udáva, že vykonal obhliadku miesta, kde dnes stoja stavby nové, a mal k dispozícii fotografie urobené požiarnym zborom tesne po požiari. Na tomto základe pôvodné hospodárske stavby zakreslil schematicky v prílohe písomného znaleckého posudku. Prílohou písomného znaleckého posudku je aj fotodokumentácia súčasných novopostavených stavieb.

22. Existenciu a stavebnotechnický popis jednotlivých pôvodných hospodárskych stavieb žalobcami, z ktorého znalec vychádzal, žalovaný v konaní nijako nespochybnil (spochybňoval len rozsah poškodenia týchto pôvodných hospodárskych stavieb pri požiari z pohľadu zachovania ich konštrukčných prvkov). Súd zastáva názor, že tento stavebnotechnický popis stavieb a tiež údaje o ich veku tvrdené žalobcami, neboli vážnejšie spochybnené žiadnym z dôkazov vykonaným v spore, a to ako odborným posudkom vypracovaným dňa 17.9.2009 Okresným riaditeľstvom Hasičského a záchranného zboru E. pre účely trestného konania, ktorý ako dôkaz žalobcovia označili v tomto konaní (ďalej len „odborný posudok hasičského zboru“), tak aj fotografiami zverejnenými v denníkoch predloženými svedkom A. Z., a tiež svedeckými výpoveďami svedkov Q. C., sestry žalobcu v 2. rade, ktorá býva cca 100 m od bydliska žalobcov, a A. Z., ktorého nebohá svokra bola sestrou žalobkyne v 1. rade, a ktorý býva cca 150 od domu žalobcov, ktorých výsluch súd vykonal na pojednávaní konanom dňa 10.12.2019.

23. Znalec v písomnom znaleckom posudku pôvodné hospodárske stavby žalobcov popísal ako hospodársku budovu - maštal' slúžiacu na chov hospodárskych zvierat postavenú v roku 1978 s tým, že išlo o jednopodlažnú stavbu s jedným nadzemným podlažím s vytvoreným skladovacím priestorom v podkroví, pultovou strechou a s azbestocementovou vlnitou krytinou. Obvodové murivo bolo murované z pôrobetonových tvárnic hrúbky 30 cm s hrubými vápennocementovými omietkami, stropná konštrukcia železobetónová, podlaha bola betónová. Celkovú zastavanú plochu stavby znalec určil na 6,1m x 8,15 m, t.j. 49,72 m². Priemerná výška podlažia 2,5 m. Na túto murovanú maštal' bola napojená stodola a smerom k rodinnému domu žalobcov - drevárska dielňa slúžiaca na skladovanie dreva a výrobkov z dreva. Stavby boli situované do tvaru písmena „L“. Stodola bola postavená v roku 1982 a slúžila na skladovanie objemových krmovín. Bola taktiež jednopodlažnou stavbou s jedným nadzemným podlažím s vytvoreným skladovacím priestorom v podkroví, avšak so sedlovou, nie pultovou, strechou s azbestocementovou vlnitou krytinou. Obvodové steny stodoly boli tvorené drevenou konštrukciou jednostranne obitou doskami. Základy boli pod stĺpami. Podlaha hlinená. Celkovú zastavanú plochu stodoly znalec určil na 8,27 m x 8,15 m, t.j. 67,4 m². Priemernú výšku podlažia 3,48 m. Drevárska dielňa postavená tiež v roku 1982 predstavovala tiež jednopodlažnú stavbu s jedným nadzemným podlažím s vytvoreným skladovacím priestorom v podkroví, pultovou strechou a s azbestocementovou vlnitou krytinou. Obvodové steny tejto stavby boli tvorené drevenou konštrukciou jednostranne obitou doskami. Základy pod stĺpami. Podlahy betónové. Celkovú zastavanú plochu tejto drevárskej dielne znalec určil na 7,66 m x 6,1 m, t.j. 46,73 m². Priemerná výška podlažia na 2,5 m.

24. Tento popis vážnejšie nespochybňuje obsah posudku hasičského zboru, podľa ktorého sa jednalo o požiar drevenej stodoly s rozšírením na drevenú konštrukciu strechy nad murovanou obojstranne omietnutou maštal'ou, na ktorú stodola nadväzovala. Požiarom poškodené stavby boli situované za rodinným domom žalobcov. Vo vzdialenosti cca 2,5 m za rodinným domom sa nachádzal jednopodlažný hospodársky objekt o rozmeroch 6 x 18 m s murovanou maštal'ou a úložným priestorom pod pultovou strechou objektu, v ktorom sa nachádzalo menšie množstvo sena. V maštali sa v čase požiaru nachádzali hospodárske zvieratá, ktoré pri požiari uhynuli. V zadnej časti na maštal' nadväzovala drevená stavba stodoly o rozmeroch 6 x 6 m a výškou do 7 m. V uvedenej stodole sa nachádzalo prevažne iba seno uskladnené z tohto roku o množstve cca 300 q. Sedlová strecha stodoly a pultová strecha maštale boli pokryté vlnitým eternitom. Tento popis nie je v rozpore ani s výpoveďami svedkov Q.F. C. a A. Z. na pojednávaní dňa 10.12.2019

25. Preto súd vychádzajúc z obsahu procesnej obrany žalovaného, prihliadajúc na všetky dôkazy vykonané v konaní, nepovažoval za vážnejšie spochybnené, že za rodinným domom žalobcov v čase požiaru stáli hospodárske stavby, a to maštal', stodola a drevárska dielňa tak, ako ich

stavebnotechnicky popísal znalec Ing. Ján Trebuňa v svojom písomnom znaleckom posudku. Znalec v znaleckom posudku súčasne konštatuje, že z týchto troch pôvodných hospodárskych stavieb sa nezachovali žiadne konštrukčné prvky, ktoré by mohli byť použité na stavbu nových stavieb. Preto výšku škody, ktorá vznikla v dôsledku požiaru na týchto stavbách, stanovil vo výške technickej hodnoty pôvodných stavieb, tzn. východiskovej hodnoty stavieb zníženej o opotrebenie stavieb k dátumu požiaru. Východisková hodnota stavieb pritom podľa znalca predstavuje odhad hodnoty, za ktorú by bolo možné nadobudnúť pôvodné stavby v čase požiaru výstavbou. Technická hodnota stavieb je potom je hodnotou, za ktorú by bolo možné nadobudnúť stavby výstavbou v čase požiaru, znížená o opotrebovanie stavieb ku dňu požiaru. Opotrebenie stavieb znalec pritom určil odborným odhadom vzhľadom k veku stavieb, u maštali 31 rokov pri celkovej životnosti stavby 70 rokov, a u stodoly a drevárskej dielne 27 rokov pri celkovej životnosti stavieb 50 rokov. Znalec tak technickú hodnotu stavieb u maštale určil na 8.177,82 eur, stodoly na 4.545,41 eur a drevárskej dielne 6.142,52 eur, spolu na celkom 18.865,75 eur, zaokrúhlene 18.900 eur.

26. Podľa znalca, ak by sa zachovali nejaké konštrukčné prvky stavieb, čo namietala žalovaná strana, výšku škody by bolo dôvodné stanoviť ako rozdiel uvedenej technickej hodnoty nepoškodených stavieb v čase požiaru, teda hodnoty, za ktorú by bolo možné nadobudnúť stavby v čase požiaru výstavbou, a technickej hodnoty poškodených konštrukcií a vybavení. Podľa znalca sa však žiadne použiteľné konštrukčné prvky pôvodných hospodárskych stavieb žalobcov po požiari nezachovali. Znalec uviedol, že pri tomto závere vychádzal z fotografií tesne po požiari, ktoré mal možnosť vidieť u požiarnikov, a podľa ktorých deformácia spadnutých krovov a spadnutého muriva jednoznačne určovala, že muselo dôjsť ku kompletnému odstráneniu všetkého z pôvodných stavieb a postaveniu nových stavieb. Z pôvodných stavieb sa podľa znalca nedalo už nič použiť.

27. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že zachovanie konštrukčných prvkov stavieb, predovšetkým murovanej časti maštale, vyplýva z odborného posudku hasičského zboru, súd sa s týmto názorom nestotožnil. Len na základe konštatovania hasičského zboru v tomto listinnom dôkaze, že „...Hasebným zásahom bola uchránená časť samotnej maštale a drevárne pri rodinnom dome...“ , ako aj že „...V dôsledku požiaru došlo najmä ... k obhoreniu až zhoreniu drevenej stodoly s uskladneným senom, obhoreniu až zhoreniu drevených stavebných konštrukcií nad murovanou mašťalou, k poškodeniu strešnej krytiny objektov - vlnitý eternit... a k začerneniu časti omietky obvodovej steny susednej hospodárskej budovy...“, bez ďalšieho, nemožno takýto záver vyvodiť. Súd tu poukazuje na písomné vyjadrenie znalca zo dňa 15.12.2017, podľa ktorého posudky vyhotovované hasičským a požiarnym zborom v súvislosti s požiarmi sa nezaoberajú sekundárnymi následkami požiarov, ktoré majú zvyčajne za následok väčší rozsah škôd. Tieto posudky sa nezoberajú stratou nosnosti materiálov, ich deštrukciou a využitelnosťou po požiari.

28. Podľa obsahu posudku hasičského zboru k požiaru stodoly došlo dňa 18.8.2009 v čase okolo 01.10 hod. Jednotky hasičského zboru sa na miesto požiaru dostavili 01.52 hod. Požiar bol lokalizovaný o 02:42 hod. a zlikvidovaný o 05.50 hod. Po lokalizácii požiaru bolo vykonané postupné rozoberanie a zalievanie poškodených konštrukcií, pričom majiteľ domu zabezpečil mechanizmy na odvoz sutiny a sena. Spotrebovaných bolo 54 000 litrov vody. Z konštrukčného hľadiska požiarom poškodených stavieb sa jednalo najmä o drevené konštrukcie obvodových stien a strechy jednopodlažnej stodoly s uskladneným senom. Z hľadiska požiarnebezpečnostnej charakteristiky stavieb sa jednalo najmä o horľavé konštrukcie obvodových stien stodoly, drevených konštrukcií striech objektov stupňa horľavosti C2 - stredne horľavé s odolnosťou do 15 min. Obojstranne omietnuté steny murovanej časti maštale boli stupňa horľavosti A - nehorľavé s požiarou odolnosťou asi 90 minút. Strešná krytina požiarom poškodených objektov (vlnitý eternit) bola stupňa horľavosti A - nehorľavá.

29. Podľa posudku hasičského zboru došlo teda k úplnému zhoreniu drevených častí stavieb, čo korešponduje s fotografiami v denníkoch, a podľa znalca aj s fotografiami hasičského zboru z požiaru, ktoré mal k dispozícii. Pokiaľ ide o murovanú časť maštale, obojstranne omietnuté steny murovanej časti maštale boli stupňa horľavosti A - nehorľavé s požiarou odolnosťou asi 90 minút. Požiarna odolnosť stavebnej konštrukcie pritom všeobecne znamená jej schopnosť odolávať účinkom požiaru bez porušenia funkcie a vyjadruje časový interval od začiatku požiaru až po dosiahnutie niektorého z medzných stavov. Medzným stavom vo všeobecnosti je prekročenie medznej teploty na neohrievanom povrchu, strata nosnosti, stability a strata celistvosti prejavujúca sa trhlinami a otvormi. Požiar podľa posudku hasičského zboru vznikol okolo 01.10 hod, pričom lokalizovaný bol o 02.42 hod. Išlo teda o požiar trvajúcu minimálne 90 minút, čo je na hranici požiarnej odolnosti stien murovanej maštale. Objekty

všetkých hospodárskych stavieb boli stavebne spojené, pričom murovaná časť maštale sa nachádzala obklopená horiacimi drevenými časťami ostatných dvoch stavieb (stodoly a drevárne), ktoré sa zrútili a úplne zhoreli. V dôsledku sálavého tepla došlo k poškodeniu aj plastových okien na rodinnom dome žalobcov vzdialenom od horiacich spojených hospodárskych budov cca 2,5 m.

30. Podľa výpovede svedkyne Q. C. obvodové múry maštale sa rozsypali. Dalo sa to len všetko zvaliť a postaviť nové. Aj podľa výpovede svedka A. Z. murovaná maštal' bola zničená načisto. Pre horúčavu všetko prehorelo a rozsypovalo sa. Nebolo možné na tom stavať. Ako všetko padalo, jedno trhalo druhé.

31. Súd preto škodu, ktorá žalobcom vznikla zničením ich hospodárskych stavieb, a to maštale, stodoly a drevárskej dielne požiarom ustálil na 18.865,75 eur, a žalobu na náhradu škody v tejto časti považoval za opodstatnenú.

32. K procesnej obrane žalovaného spočívajúcej v tvrdení, že žalobcovia nepreukázali žiadne náklady na likvidáciu odpadu zo stavieb po požiar, súd poukazuje na písomné vyjadrenie znalca zo dňa 15.12.2017, podľa ktorého ak by žalobcovia túto skutočnosť preukázali, výška škody, ktorá by tak žalobcom v súvislosti s požiarom na stavbách vznikla, by sa o tieto náklady ešte zvýšila. Žalobcovia však tieto náklady v konaní nepreukázali. Tvrdili, že pri likvidácii odpadu im pomáhali spoluobčania a obec bezplatne.

33. K procesnej obrane žalovaného spočívajúcej v tvrdení, že žalobcovia v konaní dostatočne nepreukázali, že pôvodné hospodárske stavby zodpovedali zastavanou plochou a výškou novopostaveným stavbám, z ktorých znalec v znaleckom posudku vychádzal, súd poukazuje na výpovede svedkov Q. C. a A. Z., a ich čestné prehlásenia, podľa ktorých novopostavené stavby sú postavené v takom rozmere, ako pôvodné. Pokiaľ aj z vykonaných dôkazov vyplýva určitý rozdiel v zastavanej ploche pôvodných a novopostavených (ide o niečo cca viac ako 10 m²) súd poukazuje jednak na skutočnosť, že posudky hasičského zboru sa nezaoberajú presnými rozmermi poškodených stavieb, odhad veľkosti stavieb je vždy určitou subjektívnou záležitosťou pozorovateľa, a podľa vysvetlenia podaného znalcom na pojednávaní konanom dňa 19.11.2019 nemôže sa jednať o taký rozdiel, ktorý by zásadne ovplyvnil stanovenú technickú hodnotu hospodárskych stavieb, nakoľko stavby nemajú celkom veľkú zastavanú plochu.

34. K procesnej obrane žalovaného spočívajúcej v tvrdení, že v danom prípade úhrada škody žalobcom v súvislosti so zničením uvedených hospodárskych stavieb nie je na mieste, nakoľko žalobcovia pri odstránení následkov požiaru a stavbe nových stavieb nevynaložili žiadne prostriedky, pretože im pomáhali urbár a obec, súd udáva, že s takouto obranou sa bez ohľadu na prípadne preukázanie tvrdených skutočností (čo žalovaný nakoniec nepreukázal), nemožno stotožniť. Niet zákonného podkladu pre to, aby súd výšku priznanej náhrady škody pri požiar, založenom žalovaným učinil závislou na iných na škodnej udalosti nezávislých okolnostiach odstraňovania následkov škodnej udalosti. V dôsledku pričinenia iných osôb škodca nemôže byť zvýhodnený. Rovnako tak škodca by nemal byť znevýhodnený a utrpieť ujmu, ak poškodený vynaloží na odstránenie škody neúmerne vysoké a neúčelné náklady. Výšku peňažnej náhrady vyjadrujúcu náklady na uvedenie do pôvodného stavu, je potrebné vždy zistiť a stanoviť objektívne a nezávisle na náhodných okolnostiach nesúvisiacich so škodnou udalosťou. To je možné iba vtedy, ak sa vychádza z peňažného ekvivalentu, za ktorý je možné v čase poškodenia vec obstaráť v danom mieste obdobnú vec, teda vec rovnakého druhu a kvality, s prihliadnutím na prípadné opotrebenie zničenej veci.

35. Žalobcovia sa žalobou ďalej domáhali na žalovanom náhrady škody za úhyn ich hospodárskych zvierat pri požiar, a to jednej 5-ročnej kravy, jednej 1,5 ročnej jalovice, dvoch 4-týždňových býčkov, šiestich 3-mesačných prasiat a 4 koní, a za zhorenie krmiva pre tieto hospodárske zvieratá pri požiar. Žalovaný nespochybnil, že pri požiar došlo k úhynu týchto celkom 14 hospodárskych zvierat, a tiež k zhoreniu krmiva pre ne (spochybňoval cenu týchto hospodárskych zvierat a nepreukázanie množstva zhoreného krmiva). Úhyn 14 hospodárskych zvierat a zhorenie sena v stodole vyplýva zo skutkovej časti trestného rozkazu a korešponduje s informáciami v denníkoch, ktoré súdu predložil svedok A. Z.. Súd len zdôrazňuje, že podľa § 187 ods. 1 Civilného sporového poriadku za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci. Podľa potvrdenia Zväzu chovateľov koní na Slovensku, družstva, o zápise koní do plemenných kníh, v plemenných knihách boli na majiteľa - žalobcu v 2. rade -

zapísané: jedna kobyľa kríženec Marbella, nar. 25.3.2009, valach kríženec Burko, nar. 1.1.2002, žrebec plemeno norik Našo, nar. 18.3.2010 a kobyľa plemeno norik Nina, nar. 12.4.2010.

36. Podľa vyjadrenia Poľnohospodárskeho družstva Tatry v Spišskej Belej predloženého v trestnom konaní, z ktorého súd vychádzal pri kvalifikácii škody pre účely trestného konania, a ktoré súd posudzoval ako listinný dôkaz v tomto konaní, cena 5-ročnej kravy je 1.070 eur, 1,5-ročnej jalovice 500 eur, dvoch 4-týždňových býčkov 335 eur, šiestich prasiat 240 eur, a štyroch koní 6.630 eur, spolu 8.775 eur (z toho bez koní 2.145 eur).

37. Podľa odborného vyjadrenia Poľnohospodárskeho družstva Tatry Spišská Bela zo dňa 12.4.2016 predloženého na žiadosť súdu v tomto konaní vychádzajúceho z priemerných cien zvierat za rok 2015, ktoré v minulosti mohli byť mierne odlišné, cena 5-ročnej kravy je 500 eur, 1,5-ročnej jalovice 450 eur, dvoch 4-týždňových býčkov 240 eur, šiestich prasiat 570 eur, spolu teda cena uhynutých hospodárskych zvierat (bez koní) 1.760 eur.

38. Žalovaný v rámci procesnej obrany namietal rozdiely v cenách hospodárskych zvierat v týchto listinách s tým, že predovšetkým rozdiel v cenách 5-ročnej kravy je v týchto listinách predstavuje cca až 100%. Aj keď súčasný Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie analogické ust. § 136 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého, ak bolo možné výšku nárokov zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ak ju nemožno zistiť vôbec, určil ju súd podľa svojej úvahy, súd takúto prax považuje za správnu aj za účinnosti Civilného sporového poriadku. Za situácie, kedy hospodárske zvieratá žalobcov v požiari zhoreli, kedy žalobcovia sa žalobou domáhajú náhrady škody celkom vo výške 25.658 eur, čo po odpočítaní náhrady za zničenie hospodárskych stavieb priznanej žalobcom vo vyššie uvedenej výške 18.865,75 eur predstavuje nárok vo zvyšnej časti vo výške 6.792,25 eur, súd náhradu škody za uhynuté hospodárske zvieratá stanovil úvahou podľa najnižších cien hospodárskych zvierat uvedených v oboch listinách, tzn. kravy 500 eur, jalovice 450 eur, 4 býčkov 240 eur a 6 prasiat 240 eur, spolu 1.430 eur, a ceny koní 6.630 eur, tzn. na celkom 8.060 eur, a žalobe aj vo zvyšnej časti nároku, tzn. aj ohľadne 6.792,25 eur tak vyhovel.

39. Súd záverom poukazuje aj na ďalšie výsledky vykonaného dokazovania, podľa ktorých vychádzajúc z trestného rozhodnutia pri požiari nesporne zhorelo aj krmivo pre hospodárske zvieratá (podľa vyjadrenia družstva v hodnote cca 2.500 eur), 2 sečkárne (v hodnote 400 eur), ďalej drevené korytá a rôzne ďalšie hospodárske náradia a potreby. Boli tiež poškodené plastové okná na rodinnom dome (podľa vyjadrenia družstva v hodnote 915 eur). Preto súd výšku náhrady škody na veciach tak, ako ju žalobcovia žalobou žiadali priznať, a ako ju súd v celom žalovanom rozsahu priznal, požadoval za plne dôvodnú a opodstatnenú.

40. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

41. Podľa § 257 Civilného sporového poriadku výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

42. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

43. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

44. Žalobcovia boli v spore v celom rozsahu uplatneného nároku úspešní. Preto im patrí proti žalovanému, ktorý požiarom im škodu na majetku spôsobil, právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Súd v spore nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu výnimočného ust. § 257 Civilného sporového poriadku na rozhodnutie o trovách tohto konania. O výške priznanej náhrady rozhodne po právoplatnosti tohoto rozsudku samostatným uznesením súdny úradník.

45. Vychádzajúc z plného úspechu žalobcov v spore súd žalovanému uložil aj povinnosť zaplatiť znalcovi ustanovenému v tomto konaní Ing. Jánovi Trebuňovi, Spišské Hanušovce 1, tzv. znalečné, a to v plnom

rozsahu. Aj o výške znalečného rozhodne po právoplatnosti tohoto rozsudku samostatným uznesením súdny úradník.

Poučenie:

Proti výrokom I. - III. rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok na Krajský súd v Prešove (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).